

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Blajul se demască“

(+) Firește că Blajul „uniat“. Acesta-i marele criminal care până acum, a tot urzit, în taină mare și cu rafinare jezuitică, planuri agresive împotriva bisericii ortodoxe, pe care și-a propus, nici mai nici mai puțin decât, „s'o transforme în latifundiu papal“. Și cum ortodoxie = românism, urmează de sine că soarta aceasta se pregădește aici la îmbinarea Târnavelor, neamului întreg. „Renașterea“ din Cluj (21. XI 37) a surprins însă complotiștii din Larca-Pusza României (așa a gratificat Blajul organul mitropoliei sibiene) și s'a grăbit să-i denunțe lumii pravoslavnică. Rezultatul e sigur: „Conștiința ortodoxă a statului întregit va rețea fără milă capul hidrei catolice“.

Și acum: cari sunt grozăviile pe cari Blajul nu le-a știut masca destul de bine ca să nu le vadă vigilenții din turnul de veghe al „Renașterii“? Iată-le: Spusa card. Tisserant la Oradea, că adevărat Vaticanul dorește convertirea României întregi la catolicism și două reflexii ale d. Dr. Nicolae Popa („grandomanul vizionar“, cum îl numește organul eparhiei ortodoxe clujene, în stil de casă) din articolul „In presajma războiului confesional“, apărut în ultimul număr al „Culturii Creștine“. Căci e o fărâdele să faci cineva o „perorație insolentă“ ca aceasta a „doctorului uniat“ din chestie, mai ales când se întâmplă să săvârșească așa ceva „dela înălțimea funcțiunei ortodoxe ce-o ocupă în Statul generos cu detractorii lui“ cum zice a și cazul. — Dar să dăm și textele incriminale și ciuntit reproduce: (Textul omis de „R.“ și aducem cu caractere mai bătoare la ochi).

»Biserica unită are în sânul neamului românesc același rol pe care îl are Biserica una, sfântă, catolică și apostolică în sânul celorlalte state în lume. Ea deține în întregime și nealterat adevărul divin și prin aceasta deține în mod incontestabil și misiunea de a-l propovădui neamului românesc, care în marea lui majoritate, prin fatalitatea istorică și violența oamenilor, a fost deviat din albia în care a primit botezul. — Trebuie repetat mereu că Biserica unită are misiunea să catolicizeze întreg neamul. — Rolul ei, după întregirea politică-națională fiind acela de a săvârși (asta-i a doua reflexie criminală) însăși renașterea creștină a neamului românesc».

Suntem, prin urmare, înțelegi: „atentatul“ și formează declarațiile card. Tisserant și ale medicului Dr. N. Popa (care, în treacăt fie zis, a făcut și teologie, cel puțin atâta cât Dr. I. Mateiu dela „R.“ clujand), iar principalii tovarăși de rădăcină: „Unirea“ și „Cultura Creștină“ = Blajul, care s'a demască deplin; cerberii granițelor și a sufletelor românești: cei dela „Renașterea“! — „Hidra“ e descoperită. Statul n'are decât să-i rețeze capul... Ca ortodoxia să răsuflă ușurată.

Așa surata dela Cluj: îi dă înainte cu îndrăzneală și perfidie mai mult decât kerulariană. Pentru că adevărul știut și de ea care-i? Acela e purpuratul roman, pe peronul gării din Oradea a zis, textual: „Pentru a ajunge la mult dorită unitate religioasă, toți catolicii, înedoși clerul, trebuie să exceleze prin virtuți și credință“. Și co se află în acest desiderat superior creștinesc ce nu va subscrie și aproba orics creștin care mă crede în seriozitatea bisericii, unite și ortodoxe, care se roagă la fel, în fața altarului, pentru unirea tuturor? — Iar cătu-i pentru rezele d. Dr. Nicolae Popa, când a fost biserica unită, în viața ei mai mult decât bicentenară, de altă părere? Și când a făcut taină din convingerea sa că mântuirea neamului românesc numai prin unirea cu Roma se va desvârși? apoi de unde și până unde își poate permite neva insulta bădărand de a cere cuiva dintre

Legionarismul și Biserica

Atitudinea mișcării Legionare față de Bisericile românești — O scri-soare a d-lui C. Zelea Codreanu — Câteva observațiuni

(—). Biserica condamnă extremismul. Și pe cel de stânga și pe cel de dreapta. Totalitarismul înseamnă ridicarea la rang de absolut a unei valori relative și, prin aceasta, relativizarea absolutului religios. Religia — simplă funcțiune a Statului totalitar.

În principiu, situație clară. Cine și-a luat osteneala de a citi recentele enciclice papale vede problema cum nu se poate mai limpede. În principiu! În realitate însă, judecata multora se încurcă. Stau nedumeriți în fața mișcării legionare dela noi. Dar dacă aceasta, prin excepție, e altceva decât extremismul condamnat? Are el un dus până la fanaticism. Nu i-se poate contesta sinceritatea și curățenia intențiunilor. Vrea o reformă a moravurilor. Afirmă pe Hristos. Ce vreți mai mult?

Sunt însă o seamă de tineri mai apropiați de Biserică, cari tot mai au rezerve. Își tem tocmai Biserica. Care ar fi situația ei într'un regim legionar? S'ar face, poate, încercări de a construi o religie nouă, ca în Germania. Ori, cel puțin, se va purcede la unificarea cu sîla a celor două Biserici românești, în care caz de sigur cel puțin vor fi înghițiți de cel mulți. — Tot atâtea întrebări îndreptățite, din moment ce Legiunea nu și-a fixat atitudinea asupra problemelor.

Într'o scrisoare adresată Căpitanului, d. profesor legionar I. Covrig-Nonea, dela Sighișoara, a arătat această situație și a cerut precizări. Pentru exemplificare, a întrebuit Blajul, unde e firesc: că astfel de probleme nu pot fi necotite. Din păcate, informațiile d-sale, în mai multe privințe, nu au fost exacte. Chiar în acest număr publicăm și o rectificare la-

fii bisericii noastre să nu grăiască așa, ca Dr. N. Popa, odată ce, răzimați pe aceleași temeuri (reținute de „R.“ în reproducerea sa) are aceleași convingeri, cari pe orice om, la care convingerea nu-i un bagatel, îl vor duce inevitabil la aceleași dorințe și îl vor sili pe același drum pe care-l indică atât de categoric și „doctorul uniat“?

Nu cerem apologetilor pravoslaviei nimic altceva decât să pureceadă, atât ei, cât și cei ce îi pot lua în serios, la fel: să exceleze prin virtuți și credință neșărită și să lucreze pentru reîncreștinarea faptică a neamului adus în halul duhovnicesc în care se află tocmai de lipsa de activitate apostolică a așa zisei „mamă a neamului“, iar nu să instnute în chip meschin și să ceară asasinarea bisericii române unite care și-a făcut în trecut, sub stăpânire străină, și își va face cu atât mai mult în viitor, cu vârf și îndesat, datorită față de ceea ce este, într'adevăr, neam românesc și lege strămoșească. — Felul cum se comportă însă „matadorii“ ca cei dela „R.“ nu ne inspiră decât scârba nietzscheiană: „Ach, Ekel, Ekel“. Cu cine n'a fost dat să discutăm!

dabilă, pe care ne-a trimis-o D.-sa. — Asta-i învâ chestiune de amănunt. În fond, d. profesor trebuie felicitat pentru bunele servicii ce le-a făcut cauzei, provocând Legionarismul să-și fixeze atitudinea în atât de importanta problemă confesională.

Răspunsul d-lui C. Zelea-Codreanu nu s'a lăsat așteptat. El fiind de importanță principiară, îl publicăm, în cele ce urmează, în întregime, menținând și sublinierile foli volante în care s'a dat publicității:

Dragul Meu,

Răspund pe fugă scrisorii D-tale,

I. Canonicii dela Blaj, care-mi spui că ne atacă, pun creștinismul sub ideea Național-Tărânistă sau deasupra ei,

Dacă o pun sub, trebuie să fie contra noastră, dacă o pun deasupra nu pot fi decât contra Național Tărâniștilor. Pentru motive pe care nu am vreme a le expune acum, atât numai aș putea spune: Să nu se uite că în Spania preoții catolici, prin legăturile și concursul dat mișcărilor de stânga, votând cu ele în alegerile comunei au determinat plecarea Regelui, celui mai creștin, a doua zi după alegeri, au adus puterile satanice la cârma statului, care a patra zi au început arderea bisericilor și măcelărirea preoților.

Întreb pe acești canonici: Fost-au ei în slujba lui Isus și a bisericii creștine? Întreb și pe ai noștri dela Blaj care ne atacă: nu le ajunge exemplul din Spania? Vor în țara aceasta stăpânirea celor cu pumnul strâns? A celor ce preconizează prietenia noastră cu Sovietele? Alianța noastră cu statul care s'a declarat pe față vrășmașul lui Isus? Prietenie și alianțe cu dușmanii lui Dumnezeu? Prin aceasta alianță te situezi în frontul celor contra lui Dumnezeu. Și de acolo îți faci mie morală creștină? Nouă care luptăm și murim pentru Dumnezeu și care în această luptă facem desigur și păcate legate de firea noastră pământescă?

Și după aceste zise nu știu dacă nu mai fac încă un păcat strigând acestor canonici care ne atacă: Fariseilor, vă faceți că nu vedeți adevărul! Este ca și cum cineva s'ar face ziua în amiaza mare, că nu vede soarele de pe cer.

Eroare? Nu cunoașteți? Nu vă ascundeti după formule! Nu sunteți în greșală ci în păcat. Căci fiecare om are o certitudine interioară, o balanță de mare precizie în adâncul conștiinței care-i spune: acesta e adevăr și aceasta e minciună. Când ne atacați minșiți (cine vă pune să nu cercetați înainte de ataca?) uitând că Isus a zis: „Împărăția mea este adevărul“. Și din împărăția satanică a minciunii, ne faceți morală creștină? Fariseilor!

II. Afirmația că noi am voi să desființăm biserica creștină și să facem o religie proprie legionară, păgând, este o infamie fără margini. Tot ce se va încerca în lume acum și în toate veacurile în contra lui Isus, sau în afară de Isus este condamnat pieirii.

III. Doresc din adâncul inimii mele de creștin și român ca neamul meu să nu mai aibe

parte în viitor de neînțelegeri și lupte confessionale. El trebuie să apară în mijlocul dușmanilor fără seamănca o mare unitate sufletească. *Noi vom încerca să ajungem la această unitate, fie siguri însă și ortodocșii și uniții că nimeni nu va fi nedreptățit!*

IV. Va fi favorizată o confesiune? În *mişcarea Legionară nu există nici un fel de favoritism și nu va exista*. Nici pentru individ, nici pentru instituții. Pentru Dumnezeu și pentru Neam nu există *favoritisme* ci numai obligații.

Vorbesc pentru oamenii de bună credință. Ceilalți, dacă nu le convine ce spun, n'au decât să deschidă focul. Și mai ales să-l deschidă acei cari au compromis fie una, fie cealaltă din biserici.

V. Metodele noastre nu sunt toate creștine, nu sunt pe linia bisericii.

Linia bisericii e cu mult deasupra noastră. Iar noi stăm aici sub piatra păcatului lumii și ne sforțăm să ne apropiem cât mai mult de această linie. Când lumea se va confunda cu această linie, atunci va fi perfecția și sfârșitul poate. Atitudinea noastră, legionară, față de linia bisericii este aceasta: *Recunoaștem că suntem păcătoși*. Și recunoaștem că singura biruință eternă, este biruința nu a violenței, ci biruința de esență creștină, născută din martiriu, din acceptarea jertfei. Nici oamenii bisericii n'au ajuns aici. Cine a condamnat oare pe preoții catolici din Spania cari au pus mâna pe mitraliere trăgând din pragul bisericii până la ultimul glonț? Și rog să fie stabilit: *In contra autorității constituite a statului*.

Lipsa de timp mă oprește să continui. Comunică celor vizați scrisoarea mea, dacă socotești că e cazul.

ss. **Corneliu Z. Codreanu**
1937, Sept. 6.

Pe unii îi va surprinde, de sigur, împrejurarea, că d. C. Z. Codreanu tratează în fugă o problemă care merită toată atențiunea. Noi nu ne oprim la astfel de mărunțisuri. Tocmai fiindcă e vorba de o chestiune gravă, ea de sigur își are de mult soluția în doctrina legionară. De aceea graba scrisurii nu scade nimic din însemnătatea celor cuprinse în scrisoare.

În schimb, toți cititorii vor rămâne penibili surprinși de neașteptata violență a tonului, care coboară jos de tot, până la o gamă pe care nu dorim s'o caracterizăm. Nimeni, mai puțin conducătorul unei acțiuni de rege-

nerare morală a neamului, nu trebuie să-și îngăduie acest limbaj. Sinceritatea, isbacnirile temperamentale, nu scuză lipsa de decență, mai ales în manifestațiunile scrise și destinate publicității. Ca să nu mai vorbim de grosolana nedreptate de fond pe care o săvârșește. Toată lumea, cel puțin lumea românească, știe ce au fost și ce sunt preoții și bătrânii canonici ai Blajului. Crede d. C. Z. Codreanu că pe acești, deopotrivă de vrednici slujitori la altarul Domnului ca și la al neamului, îmbătrâniți în cinste și în fapte bune, d-sa trebuie să-i invește ce-l creștinismul, ce-l evanghelia, ce-l Spania ori ce-l nația românească?! — Nu mai insistăm, cu toate că a'ar putea spune multe în legătură cu această isbucnire a Căpitanului. Observăm doar atâta, că dacă acesta este stilul educației ce se dă viitorilor „valvatori ai țării”, cea mai profundă îngrijorare este perfect îndreptățită.

Să trecem dar' și peste acest prolog care ar fi putut lipsi. El n'are nici o legătură cu problema în sine. Punctele cari îl urmează sunt singure importante. Să le privim cu toată atențiunea și cu toată seninătatea.

Să scoatem din discuție *religia nouă* care ar fi să se nască. Căpitanul o respinge categoric și o credem și noi fantomă fără consistență. *Legiunea e pentru Hristos*. — Să nu uităm, totuși, că departe de a fi absurd, întrebarea s'a putut pune cu toată îndreptățirea. Hitler făcuse, la început, declarații categorice, solemne, nu numai pentru creștinismul pozitiv, în general, ci chiar pentru confesiunile istorice cari reprezintă în concret religia lui Hristos. Totuși, astăzi unde suntem? Și nu întâmplător. Ci în mod logic: totalitarismul nu poate admite decât o religie fără pretenții de absolut, una care se mulțumește să fie o simplă funcțiune a Statului-națiune. Destul de limpede grăiește unul din doctrinarii Legionarismului, d. Nae Ionescu: „Este *principlial imposibil* ca biserica romană să accepte naționalismul — și cu atât mai puțin totalitarismul, aceste doctrine și forme de viață postulând absolutul națiunii, statului sau mai știu eu cui...” De aici conflictul aproape inevitabil al oricărui totalitarism nu numai cu catolicismul, ci cu oricare religie ce

stă pe temeiurile revelațiunii suprafirești și a adevărilor eterne. — Să trecem însă și peste acest incident. Să presupunem că această primăjdie nu există.

Rămâne problema celor două Biserici românești. Ce va fi cu ele?

Răspunsul nu putea fi decât unul. Cel puțin așa de limpede și de categoric cum e textul Constituției de astăzi. Cele două Biserici trebuie respectate așa cum ni le-a dat istoria. Libere. Românești. Cu toată organizația lor tradițională. Cu respectarea independenței lor. Cu obligația Statului de a le aplica regimul protecției deopotrivă. — Era cu atât mai necesară o declarație de acest fel, cu cât ideea centrală a totalitarismului legionar nu poate inspira mare încredere nici Bisericii ortodoxe, necum celei unite. Hitler a făcut astfel de declarații, și totuși dinamismul ideii centrale național-socialiste l-a împins pe alte căi.

Constatăm, cu tot regretul, că nu s'a făcut această declarație, singura care ar fi putut fi, în parte măcar, liniștitoare. Ci s'a făcut alta, cât se poate de neliniștitoare. Ce-l drept, se vede departe silința unei formulări elastice. Dar artificiile stilare nu pot înșela pe nimeni. Legionarismul vrea pacea confessională. Se va sili deci ca națiunea întreagă să fie o mare unitate sufletească. Nu va face nedreptate nici ortodocșilor nici uniților. Dar îi va face una, neapărat. Cum? Nu ni-se spune. Nici nu-l necesar. Metodele le cunoaștem și ne dăm perfect de bine seama la ce ne putem aștepta dela ele. Că, de dragul „dreptății” — așa cum o va înțelege și decreta conducătorul Legiunii, cu o nuanță destul de subiectivă și cu abatere dela norma dreptății eterne — vor fi tratați la fel și ortodocșii, asta poate fi un memento pentru ei, nici decum o consolare pentru noi. Mai ales dacă ni-se accentuează, că față de neam nu există nimic alta decât *obligații*. O afirmație categorică a principului totalitarist. — În vorbe învăluite, Căpitanul a grăit totuși clar.

Câteva cuvinte încă despre ultimul punct al scrisorii. D. Z. Codreanu mărturisește deschis că *unele metode ale acțiunii legionare nu se împacă cu creștinismul*. — Marturisirea e

□ □ Foiața „Unirii” □ □

„Linia Maginot”

— Reflexii actuale —

A te folosi de fraze frumoase ticluite și bombastice e un lucru ușor. Și e chiar folositor. Căci pe urma lor alegi „aplaude furtivoase și prelungite”. Nu contează prea mult dacă conținutul lor acopere exact realitatea, sau în privința veracității lasă mult de dorit. E destul dacă prin ele ai răscolit sufletele auditorilor. Nu-ți vor cere ei dovezi când spusele tale i-au gădilat plăcut. Și mai ales când în ruptul capului nu ar vrea să se convingă de contrariul celor afirmate de tine.

Așa s'a întâmplat la Congresul For-ului din Oradea, unde a căzut bomba cu „Brăul crucii ortodoxe”, care formează „linia Maginot” contra vrășmașilor României și al românismului. Spuse aceste lucruri la un congres, în care cel adunați acolo doresc un singur lucru: „ruperea peceților dela 1700”, „după cum le fusese hotărâtă... în 1848”, și-au produs efectul: ropote de aplauze. Dar în lumina adevărului nu mai rămâne nimic din ele. — „Brăul” se risipește ca fumul.

Ce pază a fost „brăul crucii ortodoxe” pentru românism ne-o arată istoria cu toată pieiada ei de oameni și români mari. Și ade-

vărul îl cunosc toți. Chiar și ortodocșii. Dar îl recunosc numai cei de bună credință.

Lăsăm la o parte istoria. Realitatea actuală desminte afirmațiile d. Preș. al For-ului.

Dacă „brăul crucii ortodoxe” formează „linia Maginot” a României, hotărât *această linie la granițe trebuie să fie mai tare*. Dar să-și examineze frații situația la granița de vest, spre pildă în jud. Arad.

Nu de mult am avut prilejul să stau de vorbă cu un ceterist din frunțașă comună românească, *Curtici*, punct de frontieră dintre cele mai însemnate, care acopere Aradul. — „La noi”, — îmi spune el — „pocăiții sunt mai tari ca noi, ortodocșii. Au biserică cât a noastră și o fanfară cu care primesc pe toți dnii miniștri când ies și vin în țară. Și totdeauna câte un baptist le ține vorbirea”. „Bine, dar câți preoți aveți dv. și ce lucrează ei?” „Preoți? Avem 3, cari fac slujba pe rând la biserică. Când nu-l la rând, nu vine la biserică. Incolo se mai târguiesc cu oamenii când cu înmormântarea și... atât. La noi pocăiții-s tari”.

Și tari sunt nu numai la Curtici, ci tot așa în *Pecica*, în *Nădlac* și în toate comunele din apropierea frontierei. În Ardeal bisericile din orașele nu sunt așa mari și frumoase ca ale baptiștilor din aceste părți. Și deși s'au ridicat biserici ortodoxe, cu banii statului, adevărate catedrale, acestea sunt de regulă goale, în timp ce casele de rugăciuni ale baptiștilor sunt mereu arhipline, și dacă azi cu-

rentul sectarist nu are așa putere ca altădată se datorește exclusiv administrației, care, cât poate, împiedecă. Dar nu acestea sunt armele și țara bisericii lui Hristos. Ce fel de linie Maginot e acea biserică dela granița țării, care nu e cercetată nici de 5% din totalul credincioșilor? A cărei credincioși nici pe patul morții nu primesc, în majoritatea cazurilor, sf. sacramente?

Și oare ce face biserica română ortodoxă în *Basarabia*, la altă graniță a țării, unde-mi spunea un propagandist clandestin al știliștilor ce venea din București la Timișoara, probabil spre a căuta adepți, că și pe aici bisericile sunt goale și preoții fac singuri slujba? Oare tot așa se prezintă situația graniței în *Județele unite din nordul Ardealului*?

Dar această „linie Maginot” mai are și alte aspecte. În comuna de graniță *Pecica* din jud. Arad, s'au așezat acum câțiva zeci de ani, câteva familii de *Ruteni uniți*, cari, ca toți rutenii din aceste părți, sunt aproape complect românizați. Deja vorbesc în familie românește. Cei din *Pecica*, fiind pușini, n'au avut preot. În urma așezării aici a mai multor familii de români uniți, în anul trecut s'a început organizarea parohiei noastre. Biserica ortodoxă probabil ca să întărească „linia Maginot”, braț la braț cu Sârbii, sfătulește — așa mai că-tăneț — pe Rutenii românizați să îmbrățișeze *religia ortodoxă sârbă* și așa dublează numărul sârbilor din *Pecica*. — Ar fi bine ca cel

de extremă gravitate. Justificarea cu păcătoșenia recunoscută nu ajută nimic. Creștinul e supus păcatului. Dar păcatul rămâne păcat. El nu poate fi declarat virtute. Nu se poate decreta ca normă de conduită și ca metodă de acțiune oficială. Asta ar fi răsturnarea pe dos a creștinismului. A sluji pe Hristos cu metode condamnate de Hristos, este o contradicție evidentă și o împletire durerăoasă.

Na facem proces de intențiuni. Credem că Legiunea se trudește sincer să ajungă la Hristos. Merge însă spre El pe cale necreștină. Recunoscută și mărturisită oficial necreștină! — Imposibil, prin urmare, să ajungă la țintă. Fiindcă Hristos e nu numai adevărul și viața, ci și calea. Numai cu metodele lui Hristos se poate ajunge la Hristos!

Rectificare. Suntem rugați a da publicității următoarele:

1. Intr-o foaie volantă care circulă prin părțile Ardealului sub înscăltura mea, cu titlul „Mișcarea legionară și problema confesională”, în partea introductivă la scrisoarea Dlul C. Z. Coșdreașu, s'a strecurat o regretabilă greșală de nume, atribuindu-se păr. Ioan Moldovan cuvinte pe cari Dsa desminte categoric de a le fi rostit. Fac aici convenita rectificare: Cuvintele n'au fost rostite de Dsa ci de altcineva.

Greșala a fost observată înainte de a se răspândi folle volante și corectată. Rectificăm, totuși, pe această cale pentruca în cazul când s'ar fi strecurat vre-un exemplar nerectificat, să nu planeze binulala și nedreptatea asupra unui nevinovat.

2. Partea introductivă la scrisoare, cea înscăltă de subsemnatul, nu vrea cătuși de puțin să exprime părerile oficiale ale bisericii greco-catolice. Ea rezumă părerile oamenilor, mai mult sau mai puțin subiective, competente și desinteresate, în interpretarea unei probleme

în drept să țină seama de aceste acțiuni ale „Inimel Maginot”.

Na. Biserica ortodoxă ardeleană de mai mult nu mai e apărătoarea românilor. Ea are cu totul alt scop, și numai acesta: de a desființa biserica română unită. Numai așa se poate explica câte o leșire din ultima vreme, ca aceea a unui învățător, tot din Pecica, care, în mod samavolnic, smulge cărțile de rugăciuni din mâinile copiilor și le aruncă în foc. Par'cam fi în Spania roșie.

Dar, se înțelege, pentru toți foriștii, toate acestea n'au nici o valoare. Contra adevărului, contra istoriei, contra realității, ei vreau nu decât ortodoxia pravoslavnică mântuitoare neamului nostru. Și trebuie, „mușai” să fie Slobod câteva lozinci de răsunet, culegându-se și e asigurată mântuirea „sufletului românesc”.

Ceeace fac ei ar putea avea chiar haz, într-o lume de pace și liniște. Dar în împrejurările grele prin cari trecem, acțiunea lor e acțiunea dușmanilor neamului nostru.

De aceea munca noastră trebuie să fie îndată la maximum. Interesele neamului nostru reclamă acțiunea bisericii noastre în toate rândurile, în punctele cele mai lovite. Așteaptă satele din vestul țării pentru cari, multe locuri, noțiunea „biserică” abia de dere pe aceea de „întreprindere funebră”.

Când știm că reprezentăm pe Hristos și cărăul lui veșnic contra neadevărului și-a tălilor omenești, oricâte greutate ne stau în cale, munca noastră e ușoară. — Și va fi de bine când ne vom ști mai strănși, uniți: toți pentru unul și unul pentru toți.

Pr. V. Copresan

asupra căreia mișcarea nu s'a pronunțat până acum, dar din care unii neînțiași și răuvoitori, gr. catolici și ortodocși de o potrivă, voiau să facă o trambulină în lupta confesională. Acum, când Legiunea și-a spus — în parte — cuvântul, biserica gr. catolică n'are decât să și-l spună al său. — Ion Covrig Nonea.

Răspunsul Suveranului. Din congresul general al Agrului, dela Satumare, l-s'a trimis M. S. Regelui o telegramă omagială. La care Suveranul a dat, tot telegrafic, următorul răspuns:

I. P. S. S. Mitropolitul
ALEXANDRU NICOLESCU

Blaj

București, Palatul Regal.
Mulțumirile Mele pentru sentimentele de dragoste și credință a Agrului.

ss. CAROL

Armă creștină

Ne găsim în preajma războiului confesional. Războiul început de ortodoxia, ce-și zice română, contra Bisericii unite cu Roma. În fața pericolului ce ne amenință, preotul în primul rând e dator să iasă pe teren. Să și pregătească masele, prin singurul mijloc celor are Biserica noastră: predicarea.

Dușmanul are arme diferite pentru atac; el stă la dispoziție și sprijinul guvernului, care în cei patru ani de guvernare, s'a silit să-i dea tot concursul. Cum va face și în viitor.

Noi am rămas să luptăm cu armele Evangheliei, pe care preotul trebuie să-le mănuiască bine. Și să-le știe pane bine în mâinile credincioșilor.

Preotul va putea pregăti de pe amvon credincioși buni și catolici adevărați, cari nu se vor lăsa amăgiți de celce ne voiesc pierrea. Dacă va predica regulat și bine. Și va predica bine atunci când are izvoare de predică, când citește cărți bune.

De multeori avem ocazie să auzim vorbindu-se că nu avem destule cărți scrise în limba noastră, ca să citim; că nu avem izvoare de predică.

Admit că sunt mulți preoți cari abia apucă să apară o carte bună catolică, și o cumpără. Mulți preoți însă nu le cumpără nici puținele cari le avem. Se scuză mulți că au greutate familiare, copii de școală, și alte necazuri, încât nu le dă mâna să mai cumpere cărți. Ei înțelegem prea bine, căci din salariile mizere și din stolele scăzute aproape până la inexistență, abia pot cumpăra cărțile școlare și plăti viptul copiilor.

Știm însă și aceea că de câteori apare o carte bună, Pr. Ven. Consistor — și cred că și în celelalte dieceze — aprobă să se cumpere pentru bibliotecile parohiale. Așa le pot avea și cei cu greutate familiare.

Mulți preoți însă le pot procura din banii lor, pentru biblioteca proprie.

În felul acesta preotul, în timpul zilelor libere, ar avea material de consultat și amvonul ar putea fi totdeauna ocupat cu predică bune. Iar poporul s'ar putea instrui cu efect și ușor am putea face față primejdiei ce ne amenință. Autorilor de cărți le-am da un ajutor moral și material. Nu ni s'ar mai da ocazie să auzim pe cei ce se ocupă cu scrisul de cărți, că nu mai pot edita cărți noi, căci nu se cheltuesc. Ilustrez ceeace afirm, cu un singur caz, și rog persoana la care mă provoc să mă scuze, că-i amintesc numele aici.

Păr. Emil Tatar din Dicioșmărtin, a tradus din l. maghiară, cărțile: „Cred într'unul Domn Isus Hristos”, „Cele zece porunci” în

2 vol. și „Cred în viața veșnică” ale vestitului cuvântător bisericesc dr. T. Toth. În număr redus de exemplare. Deși print'r'un „Circular” și prin „Unirea” se recomandă preoților să-le cumpere, cu aprobarea, să se plătească și din banii bisericii, totuși nu trec. Sunt tracte în cari abia câțiva preoți le cunosc. Nu s'au cumpărat nici atâtea câte ar fi de ajuns preoților din Arhidieceză. Care e motivul că nu se cumpără? Căci sunt cu subiectele cele mai actuale. Se apără în ele credința catolică și se combat curentele cele din vremea de acum. Și alte cărți nu avem așa aplicabile timpului nostru, în românește.

Oare nu s'ar putea găsi între preoții noștri, un număr necesar de abonați — cam 600 abonați — la noua traducere a păr. Tatar: „Cred într'unul Dumnezeu”, tot după dr. T. Toth, care așteaptă lumina tiparului. Este cea mai bună carte din cele traduse de păr. Tatar până acum, în care găsim cea mai bună armă contra apostaziei moderne. Și avem lipsă de ea. E drept că Dogmatica tratează destul de larg despre Dumnezeu și existența Lui, dar în haină de studiu teologic. Dr. T. Toth însă prin traducerea păr. Tatar, ne dă aceste adevăruri ușor, ca să poată înțelege ușor și cei mai puțin inițiați în științele teologice.

Vom avea un ajutor în plus în lupta ce trebuie să dăm cu cel rău. Și ne vom oferi credincioșii, cari ne vor urma în ducerea la izbândă a cauzei bisericii noastre.

Tăria Bisericii noastre stă în tăria credincioșilor. Și pe credincioși îi întărim în credință, nutrirându-i cât mai regulat și bine prin învățăturile Mântuitorului, semănate de pe amvon, prin predică.

Aceste ar fi unele dintre datorințele preotului, în preajma războiului confesional!

Pr. Ioan Cerghizan

Tărnosiri și binecuvântări de biserică. Sub raportul clădirii de biserică s'a realizat mult în toate eparhiile noastre, pe cum s'a putut vedea și din înscăltările, adesea strict sumare, ale „Unirii”. Cei cari văd însă în dosul rândurilor tipărite, sigur că și-au dat seama de realitățile îmbucurătoare ce se ascund după slovele ticluite cu șgărcenie, din motive ușor de găcit.

Tot așa, foarte sumar, încreștăm la acest loc că Psf. Valeriu al Orăzii, în afară de sfințirile de biserică menționate deja, a mai făcut și altele în toamna aceasta. Așa, în Septembrie c. a consacrat bisericile din Amași și Păulești. (Aceasta din urmă e ctitoria Psf. Sale care a dăruit pentru zidirea ei 410.000 Lei și material de construcție). — Același înalt Ierarh a sfințit bisericile Horvat, Meceni și Racova, iar celei din Racova, care se va înălța din contribuția familiei Lobonțiu și a credincioșilor, i-a binecuvântat, sărbătorește, temelile. — În cuprinsul aceluiași eparhii se clădesc și noule lăcașuri de închinare din Tarcea păr. Tr. Mihalca și din Lucăcenii păr. Cor. Pop, temelile căror biserici au fost binecuvântate de păr. I. Buteanu, canonic; respectiv păr. V. Terdic și alți doi frați în Hristos.

În arhidieceză, Dumineca trecută, păr. Dumitru Neda, ca trimis al mitropolitului; apoi păr. I. Cârnașiu, protopop; păr. Dr. Vasile Cerghizan, prof. de religie și frații în Domnul: L. Lucăciu, S. Gărduș, V. Mureșan, I. Mărginean, N. Galș, L. Pop, P. Saciu și V. Lupu, preotul local, slujind împreună, au făcut binecuvântarea bisericii din Copăcenii (vechial Copand) de lângă Turda. — Începută clădirea cu 41.000 Lei în casă, grație jertfelniciei enoriașilor și alergărilor păstorului lor sufletesc în cerșire de reducere la prețul materialilor, s'au putut plăti, muncitorilor și farnizorilor, la 900.000

Lel și a putut fi pusă zidirea, într'un an și șase luni, sub coperiș și tencuită pe din lăuntru de așa, cât să poată fi dată destinației. Iconostasul improvizat e nădejde să fie înlocuit și el în scurtă vreme. Asemenea sunt perspective și pentru pictarea acestei falnice biserici ce face, până acum, în realitate, un milion și jumătate.

Cât de adevărat e cuvântul că binecuvântarea Domnului și acel, cu tot dreptul, laudat „labor improbus“, toate le pot!

Trei calendare. Fără îndoială cele mai cetite tipărituri, mai ales dacă-i vorba de lumea satelor. De aceea merită toată atenția și tot sprijinul cele vrednice de aceasta.

1. **Calendarul dela Blaj** pe anul 1938. L'a tipărit și editat „Unirea Poporului“. Mai bine zis: Păr. Iuliu Mator. E scos acum a cincisprezecea oară și e ținut la înălțimea-i cunoscută. Are 120+20 pagini și costă numai 12 Lei. În afară de partea strict calendaristică, îngrijită de păr. Gavril Todica, mai are și un foarte prețios „Indreptar bisericesc“ pentru preoți și cantori, alcătuit de păr. Gregoriu Tecșă, a cărui pricepere în materie tipiconală e cunoscută și apreciată. La partea de „învățatură și petrecere“ întâlnim alte nume cunoscute: Iuliu Mator, † Alex. Lupeanu-Melin, Dr. E. Dalanu, N. Lupu, Dumitru Neda, Ol. I. Barna, Păr. Gheorghe (Dănilă) ș. a. — Merită cea mai largă răspândire.

2. **Calendarul dela Bixad** pe anul 1938. Are 110 pagini, format 8° mare, și se vinde cu prețuț de 12 Lei. E scris aproape în întregime de membri ai ordinului sf. Vasile. Capul „Calendarul dela Blaj“, e împodobit cu numeroase chipuri și pe lângă poezii și proză religioasă bine scrisă, aduce și glume sănătoase. De altfel acest calendar scris de oameni ai sufletului pentru suflete creștine, își are lumea sa de cititori al cărui număr sigur că va crește mereu. — I-o și dorim din inimă.

3. **Calendarul „Micului Misionar“** pe anul 1938. A ieșit la Oradea, în editura dr. Gălașei reviste pentru copii „Micul Misionar“; are 48 pagini, format 8° mic, și se capătă cu 5 Lei. E alcătuit pentru feșii-logofeșii slovel. Și se poate spune că-i bine alcătuit. Cel cărora le este merit îl vor îmbrășișa cu drag, pentru că grăiește minții și inimii lor. — La anul, și la alți ani, nădăjdul să iasă chiar binisor mai... volnic decât acum când se arată pentru prima dată în lume.

Recomandăm cu căldură toate aceste trei calendare scrise de ai noștri pentru ai noștri. Susținerea și încurajarea gândurilor ce le-au dat viață e chestie de conștiință.

Știri mărunte

Pelerinaj simbolic la Roma. Grație inițiativei Comitetului român pentru universitatea Romei, în zilele de 2—12 Ianuarie 1938 va avea loc un mare pelerinaj român la Roma, cu opriri la Veneția și Florența. Asta din prilejul *bimilenarului împăratului Augustus*, care în Italia va fi sărbătorit cu fast deosebit, fiind deschisă în capitala Italiei și o grandioasă expoziție a împăratului comemorat. Spesele acestui pelerinaj (București-Roma, dus întors; întreținerea în pensiuni alese și hoteluri confortabile, apoi vizitarea muzeelor, etc.), vor fi minimale: 5000 (cinci mii) Lei. Organizatorii s'au îngrijit de pașaport colectiv. Inscriserile se fac la secția Cluj a Institutului de Cultură Italiană în România (str. Wilson, telef. 1461).

Misiuni în Hotoan (eparhia Orășii). Păr. Gheorghe Barna, prof. de teologie în Oradea,

a ținut sfinte misiuni populare în Hotoan de praznicul SS. Arhangheli din acest an. Rezultatul a fost din cele mai îmbucurătoare: s'au apropiat de SS. Taind 499 de credincioși, din 650 suflete cât are cu totul parohia păstorită de păr. Gh. Vereș. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor, preotului misionar și celui local, frații în Domnul: I. Vlaicu, Florian Găvrilaș, Virgil Trușășu și Aug. Egri.

Lucruri de laudă la Șimleul Silvaniei. Reuniunea Mariană: „Imaculata Concepție“ a elevilor dela școala normală de Conducătoare, din Șimleul Silvaniei, sub conducerea Păr. prof. Andrei Plaian, a ținut și în acest an, în cinstea P. C. Fecioare Maria, o *serbare religioasă*, de praznicul Intrării în Biserică. — Cu această ocazie a conferențiat distinsel profesor dela Acad. Teologică din Cluj păr. Dr. Titus Malai, despre: „Suflet marianist în zilele noastre“. — S'a predat și o piesă religioasă; „A fi regină“. Rolurile au fost interpretate foarte bine de către membrele Reuniunii. Reușita morală și materială peste așteptări. Venitul a fost destinat Orfelinatului local. — Tot atunci, și tot acolo, s'a făcut și *promovarea* alor vre-o 40 membre ale Reuniunii Mariene și ale asociației „Cultul Inimii lui Isus“. Societățile acestea au în frunte, ca prezidentă, pe dna Silvia Iepureanu. Ceremonialul promovării l-a săvârșit păr. Dr. Titus Malai din Cluj.

Locale. Duminica viitoare, a săptămânii X după înălțarea s. Cruci, va predica în catedrală păr. Dr. Aug. Tatar, canonic mitropolitan, iar Luni, de praznicul s. ierarh Nicolae, va predica P. Vasile Cristea, ieromonah asumpționist și prof. de religie.

— Duminica trecută, după sf. liturghie din Catedrală, I. P. S. păr. Mitropolit Alexandru a ținut, în „Palatul Cultural“ o *conferință religioasă*, tratând subiectul: Chemarea Femeii creștine. Drept model de imitat a fost adus, cu deosebită măiestrie și aleasă venerație, Maica Domnului.

Activitate cu rost creștin. „Reuniunea Femeilor Române Unite din Blaj“ a început, cu mult zel, activitatea sa de postul Crăciunului. În fiecare Duminică din acest post încează, paralel, în trei locuri: înainte de masă aranjează conferințe religioase în „Palatul Cultural“, respectiv în sala de gimnastică a liceului de băieți; după masă s'a îngrijit de exortații duhovnicești, la „Institutul Recunoștinței“, pentru tinerele domnișoare industriale ori comerciante, iar seara are angajați preoți cari să țină, la „Casa Domnului“, predici cu proiecțiuni luminoase, pentru servitorime. — Fie, ca aceste strădanii să fie cât mai bogate în roade binecuvântate!

Jubileul Misericordienilor. Tagma călugărilor misericordieni ce-și jertfesc viața în slujba suferinșilor prin spitale, a fost întemeiată în toamna anului 1537. Intemeietorul ei, Ioan Cuidad, zis și Ion, omul lui Dumnezeu, a deschis cel dintâiu spital misericordian în Granada Spaniei. Modestul început din târgușorul spaniol și-a avut continuarea pe cât de binevenită, mai ales săracilor, pe atât de vie. În scurtă vreme s'a lătit în toate părțile pământului. Misericordienii în Timișoara și-au început activitatea la 1737, în Oradea la 1760, iar în Sătmăre la 1837. — Întregul ordin își serbează acum împlinirea alor patru veacuri de viață rodnică în faptele iubirii de aproapele până la eroism.

„Nebunie“ biruitoare. Multă lume anglicană a numit, pur și simplu, „nebie catolică“ clădirea unei biserici în țarina orașelului Birkenhead (Anglia) pentru o mână de enoriași. Anul acesta, de Adormirea Preacuratei, biserica s. Werburgh, clădită exact acum un veac, și-a serbat centenarul. S. liturghie solemnă, de mulțumită, a slujit-o episcopul de Shrewsbury, spre neputa bucurie a celor 4000 de credincioși, câți are acum parohia catolică engleză Birkenhead.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

† **Marla Oltean n. Cârnașiu**, soția păr. Emanoil Oltean dela Administrația Centrală Capitulară, s'a stins din viață la vârsta de 24 de ani, în primul an de căsătorie. — Facă-i Domnul parte cu cei aleși ai săi!

Dela „Astra“ Blaj. Cercurile culturale ale Dea. părtământului Blaj al „Astrei“ sunt invitate să serbeze, după toată cuviința, aniversarea zilei de 1 Decembrie 1918, data unirii Ardealului cu Patria-Mamă. Despre programul executat, domniile președinții ai cercurilor culturale sunt rugați să raporteze conducerii despărțământului, la adresa dlui vicepreședinte Dr. Cariolan Suciu, directorul școlii normale de învățatori, Blaj.

Spre știre. Inspectoratul Muncii — Sibiu, cere să publicăm următoarele: Potrivit dispozițiilor art. 156 din Legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, atelierele care au cel mult 10 salariați sau 20 H. P. vor funcționa numai dacă sunt conduse de însuși patronul care trebuie să pozează carte de meșter și brevet de meserie. Comisiile de calificare profesională au dispozițiuni să anuleze toate brevetele, certificatele și autorizațiile meseriașilor patroni, obținute în Ardeal în baza Legei a XVII-a Industrială din 1884, care poartă mențiunea cu conducător. Comisiile semnalează aceste anulări Camerelor de Muncă, care le aduce la cunoștința Inspectoratelor Muncii, în vederea închiderii atelierelor, conform legii. Deoarece patronii cu brevete cu conducător au avut timpul necesar, să-și lichideze afacerile, începând dela 30 Aprilie 1936, dela apariția suscitătei legi, Ministerul Muncii a acordat, pentru lichidarea acestor întreprinderi un ultim termen până la 1 Ianuarie 1938, pentru lichidarea afacerilor lor, urmând ca după această dată, cei ce vor fi găsiți că funcționează pe baza unor astfel de brevete, să fie considerați ca meseriași clandestini și sancționați conform prevederile legale. — Sibiu, 16. XI. 37.

Mitropolia Română Unită — Blaj

No. 7323—1937.

Concurs

Prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea *postului de medic-femele*, pentru instituțiile de învățământ și de educație pentru fete din Blaj, anume: Internatul școlilor secundare, liceul, școala normală, liceul comercial de fete și școala de gospodărie de fete.

La cererea adresată *Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj*, se vor anexa:

1. Certificat de botez, dela oficiul parohial respectiv.
2. Diploma de doctor în medicină, în original sau copie autenticată, precum și certificatele de eventuală specializare în vre-un ram al medicinei. Se va preferi specializarea în stomatologie.
3. Se va arăta, dacă petenta a obținut dreptul de liberă practică a medicinei.
4. Un curriculum vitae împreună cu certificatele de serviciu, de cumva este cazul.

Retribuția acestui post este în total de lei 3352 lunar. Deocamdată Ministerul Educației Naționale, a aprobat și pentru medicii liceelor salariul unui profesor suplinitor, care se va da tot acestei medic-femele a școlilor, scăzându-se însă, în acest caz, cota de 900 lei, cu care liceul de fete contribuie, la retribuiția de 3352 lei, ce se dă de acasa din bugetele școlilor.

Obligațiunile de serviciu, sunt cele prevăzute în legile și regulamentele Statului, pentru medicii școlari.

Termenul ultim pentru înalutarea cererilor timbrate în regulă este 15 Decembrie 1937. Blaj, din ședința consistorială ținută la 2 Noembrie 1937.

Dr. Alexandru Nicolescu
Arhiepiscop și Mitropolit

Citiți și răspândiți

„UNIREA“